

Informace

Skanzen Důl Mayrau

273 00 Vinařice u Kladna
Tel.: 312 273 067, 312 274 126
e-mail: mayrau@centrum.cz
www.mayrau.wz.cz

Otvírací doba:

Celoročně denně od 9 do 15 hodin. Prohlídka trvá 2 hodiny, poslední začíná vždy ve 14 hod. Ve Vinařicích je cesta ke skanzenu značena orientačními tabulemi. Pokud nevolíte vlastní dopravní prostředek, dostanete se sem z Kladna autobusem č. 9 na zastávku Důl Mayrau. Jinou možností je vlak z Kladna na zastávku Kladno Švermov a zbytek dojít pěšky.

Vstupné:

Dospělí 40 Kč
Děti, studenti, důchodci 20 Kč

vyhlášených turistických rájích. Mnoho geologických zajímavostí, stejně jako historické a technické památky, takové výlety zpestřují v míře jinde nevídané.

Zajímavých hornických lokalit je u nás tolik, že by vydaly na celou tlustou knihu. Dnes se proto soustředíme jen na největší muzejní komplex související s těžbou uhlí a rud na Kladensku, Příbramsku a Ostravsku.

Mayrau: důl s drsnou minulostí

Hornický skanzen Mayrau se nachází ve Vinařicích nedaleko Kladna, asi 30 kilometrů západně od Prahy. Historie dolu začala roku 1874, kdy tu Pražská železářská společnost začala hloubit první jámu. Když o čtyři roky později narazili na mohutnou uhelnou sloj, bylo důlní dílo slavnostně pojmenováno po tehdejšímu předsedovi správní rady Kajetánu Majerovi, svobodnému pánu z Mayrau. Pro zlepšení efektivity těžby a větrání se v letech 1881 až 1884 padesát metrů východně od první vyhloubila druhá jáma nazvaná Robert. Jméno dostala podle Florentina Roberta, jednoho z majitelů těžební společnosti. Po spojení obou jam překopem a jejich úplným vystrojením byla k dolu vybudována železniční vlečka.

Mayrau byl nejen jeden z největších kladenských dolů, ale také důl s nejpestřejší minulostí. Těžba probíhala v mimořádně těžkých geologických podmínkách, důlní otřesy, požáry a zápary nebyly ničím výjimečným. Protože život na této bezmála legendární šachtě po celé jedno století sledovala řada kronikářů, fotografů i odborných pracovníků, pochází odtud největší množství dokladů dokumentujících těžbu uhlí v oblasti Kladenska. To vedlo v 70. letech minulého století k myšlence začít na „Majrovce“ shromažďovat exponáty a dokumenty z jiných dolů a vybudovat zde rozsáhlý hornický skanzen.

Idea dostala konkrétní podobu až v září 1993, kdy skanzen oficiálně vznikl – ještě za provozu dolu. Od té doby se expozice postupně rozrůstaly. Rychlejší rozvoj nastal po ukončení těžby v roce 1997. Důl společně s exponáty skanzenu je dnes Technickou památkou ČR a patří pod Hornické muzeum OKD v Ostravě.

Areál je koncipovaný tak, aby budil dojem, že horníci z dolu odešli teprve včera. Návštěvník si může prohlédnout kompletní nadzemní část provozu dolu: důlní věže s těžními stroji, šatny, sprchy, značkovou kontrolu, místnost pro nabíjení akumulátorových svítilen, záchranné přístroje a podobně.

Pozornost milovníků techniky přitahují k Mayrau zejména tři obří těžební stroje. Nejznámější z nich vyrobila firma Ringhoffer roku 1905, původně jako parní pohon pro námořní loď. Nakonec se řízením osudu místo na moři ocitl na Kladensku. Během druhé světové války byl přestavěn z páry na stlačený vzduch. Pracoval až do konce těžby a dodnes je provozuschopný (a v původní strojovně). Pro návštěvníky jím však otáčí elektromotor. I druhý stroj je z roku 1903. Mladší těžební stroj Robert pochází z roku 1932.

V Mayrau ale nechybí ani možnost podívat se do podzemí. Chodby pod kopcem Homole ukrývají přibližně 130 metrů dlouhou expozici s funkčním plně mechanizovaným porubem včetně důlní dopravy. Návštěvníci si také mohou prohlédnout areál z ptáčích perspektiv, pokud vystoupají na vyhlídku zbudovanou na jedné z důlních budov, nebo si vyzkoušet, jak se cítí v dýmnici – prostoru určeném pro výcvik důlních záchranářů.

Těžní věž někdejšího dolu Anselm je dnes součástí hornického muzea Landek (vpravo). V podzemí Landeku s příchutí adrenalinu: nápisy oznamují, že za hrází je smrtící plyn (dole).

Samozřejmě tu jsou také klasické expozice: v tomto případě geologické sbírky, ukázky hornické a záchranné techniky. Vyhlášená je zdejší kolekce hasičích a dýchacích přístrojů. Rozměrné kusy techniky jsou umístěny volně po areálu. V budově muzea probíhají videoprojekce o historii těžby uhlí.

Landek: od lovců mamutů k důlním kombajnům

V těsné blízkosti někdejší „černé Ostravy“ by světový přírodovědecký a archeologický unikát hledal jen málokdo. Jde však o místo, kde se podařilo vědcům najít stopy nejstaršího využívání černého uhlí lidmi. Lovci mamutů si tu hořlavým kamenem topili už před 21 až 23 tisíci let. Na tuto tradici však navázali majitelé zdejších panství až v 18. století. Pak už to ale šlo na ráz: šachty a těžní věže rostly jako houby po dešti, za nimi přišly železnice, koksovný a hutě. Po útlumu

FOTO: AUTOR